

ગુજરાટ - ૨૦૦૨

પ્રગતિ માહિતી

[Zoom In](#) | [Zoom Out](#) | [Close](#) | [Print](#) | [Home](#)

એથેનો કેન્દ્રો ઓ ગુજરાટ રાજ્યે બિ જે પિ સરકાર આછે - ભારતવર્ષ બલિયા ઇંહા સંભવ

ભારતવર્ષે સ્વાધીનતા આનદોળને મૂલત કંગ્રેસેર પટાકાતલે યુન્ન થાકા ડાનપણી નેતૃત્વ ઓ સ્વાધીનોત્ત્ર ભારતે સુદીર્ઘકાળ એ કંગ્રેસેર બંશ પરમ્પરાયા શાસન એબં એકેવારે હાલફિલ સમયે ઉ ગુહિન્દુ જાતીયતાવાદી બિ જે પિર દૌલતે સામ્પ્રદાયિક સંઘર્ષેર અસંખ્ય નજિર બહન કરે ચલેછે આમાદેર પ્રિય જન્મભૂમિ। 'ગુજરાટ- ૨૦૦૨' - એકટિ નવતમ સંઘોજન।

એદેશેર સંબાદપત્રાણલિ સામાજિક દાય બદાત એકશો ભાગ પાલન કરે એકથા અબશ્યાં સત્ત્ય નય। સુત્રાં 'ગુજરાટ-૨૦૦૨' તેણે યથારીતિ સંબાદપત્રાણલિ બિન્દુબીય નાર સ્વાક્ષર બહન યે કરવે ના- તાઓ પારિષ્ઠાર। તરું ચંદ્રુલજ્ઝાર ખાતિરે યત્નુ કુ સંબાદ પરિવેશિત હયોછે, તાર મયાના તદસ્ત કરાલે 'ગુજરાટ-૨૦૦૨'-એર કાર્ય-કારણ સંસ્કર્ક બુબતેના પારાર કારણ નેહિ। તાં ખુબ પ્રાસાંસ્ક્રિક કારણે વિભિન્ન સંબાદપત્રે છડિયે છિટિયે થાકા (અબશ્યાં પ્રાપ્ત ખબરેર ભિન્નિતે) કિંદુ ઘટનાર દિકે પાઠકેર દૃષ્ટિ ચાલિત કરતે હચેચ્છ।

પ્રથમેહ ગોધરા કાંજેર દુ'દિન આગે (૨૪ ફેબ્રુઆરી) લોહાર રડ દિયે એ એકિ ટ્રેને મુસલમાનદેર બેદમ પ્રહાર કરા હયોછિલ। મુસલિમ મહિલાદેર બોરખા ટેને ખુલે ફેલા- એમનિક શિશ્વરાઓ એ આત્રમણેર હાત થેકે રસ્કા પાયાનિ। એહ ખબરાં ઉ ભરપ્રદેશ થેકે પ્રકાશિત 'જનમોર્ચ' નામક એકટિ અખ્યાત કાગજે છાપ હયોછિલ।

૨૭ ફેબ્રુઆરી યેદિન સબરમતી એક્સપ્રેસેર ઘટના ઘટેછિલ સેદિન એ ઘટના ઘટાર અબયાહિત આગેર ઘટના હલો- 'ફેબ્રુઆરિર એ સકાલે સબરમતી એક્સપ્રેસ યથન ગોધરા સ્ટેશને થામલ, કિંદુ કરસેબક ચારોર સંધાને બેરિયે પડે। તારા આયોધ્યા થેકે ફિરિછિલ, એબં સકલેર હાતે છિલ ધારાલો ત્રિશૂલ। તારા સવાઈ ચા ખેલ। તારપર ચારોર દામ દિતે અસીકાર કરલ। હકારાર દામ ચાંદીં તારા સ્ટેશન કં'પિયે હુક્કાર દિયે ઉઠલ- 'જય શ્રીરામ'। ત્રિશૂલ ઉં ચિયે હકારારદેર અત્રમણ કરતે તેડે ગેલ। કરસેબકદેર આચક્કા એ આત્રમણ થેકે આભારસ્કા કરતે હકારાર આપાત્ત ચલે યાય।

દ્વિતીયત ગોધરાર ઘટના ઘટે યાઓયાર પર પ્રશાસનેર ભૂમિકા નિયે નાના પ્ર ઉઠછે। એમના કથા શોના યાચેચ યે- પુલિશ ઓ અન્યાં સરકારી બાહિનીતે બેચે બેચે બિ હિન્દુ પરિષ્યદ ઓ બજરં દલેર સમર્થકદેર ચાકરી દેઓયા હયોછે એબં તાદેર હિન્દુભાદે દીક્ષા દેઓયા હયોછે। અર્થાં એટ પ્રત્રિયા અનેકદિન આગેટ શુ હયોછે। ૨૭ ફેબ્રુઆરિર ઘટનાર પરે દાંસા પ્રાય સારા ગુજરાટ છડિયે પડેછે। દાંસી ઉઠછે યે સ્થાનીય પ્રશાસન દાંસા મોકાબિલાય બાર્થ। કાર્યત પ્રશાસન દાંસા દમન કરતે મોટેટે આસ્તરિક નય- એટ સહજ સત્ત બુબતે દેરી હચેચ્છ। યાં હોક ઘટનાર પરવર્તી કાલે સંબાદ દર્પશેર દિકે તાકાનો યાક। **South Asian Network For Secularism & Democracy (SANSAD)**, કાનાડાતે પ્રેરિત ઓ માર્ચ-૨૦૦૨ એર પ્રેસ બિજેસ્પ્રિ દેખાચે- '...ગુજરાટેર બર્તમાન પરિસ્થિતિતે આમરા પ્રત્યક્ષ કરછુ, ભારતવર્ષેર રાણ્ણ ઓ પ્રશાસનેર ચૂડાત બાર્થતા। અલસ ઓ નીરબ દર્શકેર ભૂમિકાય બસે રહીલ પ્રશાસન, આર તાદેર સામનેટે ઘટછે નૃશંખ ગણહત્યાકાણ....યા ઘટેછે તા કિંદુ હિન્દુ મુસલમાનેર દંદ નય, અથવા હિન્દુ-અહિન્દુર દંદઓ નય; હિન્દુ ધર્મેર નામે બિ હિન્દુ પરિષ્યદ, આર એસ એસ, શિબસેના ઓ બજરં દલેર મતો કરોકટિ સંગઠન ધર્મર્મત નિર્વિશેરે સમર્પ સાધારણ-માનુષેર ઉપર સંગઠિતભાવે સંક્રાસ ચાલાચે એબં સાધારણ માનુષેર મધ્યે બિભેદેર પ્રટી સૃષ્ટિ કરછે।' '.....બાસ્ત્રે પુલિશ ઉન્મત દુસ્કૃતીદેર નિયસ્ત્રણ કરાર કોન ચેટેટ્ટિ કરેનિ, એબં કોન કોન ક્ષેત્રે તાદેર સંસે તાંત્રે હાત મિલિયેછે'

'ગત ૧ માર્ચ શ્રુત્વાર, ગુજરાટેર બરોદાય પુલિશ, નામાજ પાઠરત મુસલિમદેર ઓપર નિર્બિચારે ગુલિ ચાલિયેછ....। યેમન કલોની, ઈયાકુબપુરા એબં મકરપુરા થેકે મુસલિમરા યથન મસાજિદે નામાજ પડ્યે યાચિલ, તથન પુલિશ તાદેર લંખ્ય કરે ગુલિ ચાલાય। ગુલિબિદ્ધ માનુષણલિકે યથન તાદેર આંગ્રીય-બન્ધુર હાસપાત લો નિયે યાઓયાર ચેટ્ટા કરિછિલ, તથન બિ હિન્દુ પરિષ્યદેર લોકજન તાદેર ઉપર ઝાંપિયે પડેહ હતા કરે। સરકારી ઉર્ડિપરા પુલિશ સરાસરિ એભાવે દાંસાર આવાર સામ્પ્રદાયિક દાંસાર અંશગ્રહણ કરાર નજિર સત્ત્યા કરિલ। બેચે બેચે બિ હિન્દુ પરિષ્યદ ઓ બજરં દલેર વેચ્છાસેબકદેર યે પુલિશેર ચાકરી દેઓયા હયોછિલ એબં ઉ દેશ્ય પ્રાદોદિત ભાવેટ- તા દિનેર આલોર મતો સ્પષ્ટે।

ભારતવર્ષકે હિન્દુરાણ્ણ હિસેબે ગડે તોલાર બિ જે પિર નીતિર ધારાબાહિકતાતેટ યે 'ગુજરાટ-૨૦૦૨' એર સૃષ્ટિ- તા બુયો નિતે હબે। ઉ ભરપ્રદેશ થેકે શુ કરે બિભિન્ન રાજ્યે યથન સાધારણ માનુષ બિધાનસભાર ભોટે બિ જે પિકે છુડે ફેલે દિચેચ્છ, યથન અર્થમન્ત્રી યશોબસ્ત સિન્હા બાજેટ સાંજાજ્યબાદેર સરાસરિ અનુપ્રવેશ (અર્થનેતિક ઓ સાંક્ષ્ટિક ક્ષેત્રે) ઘટિયે દેશીય શિલ્પનેર નાભિયાસ ઘટાચેચ્છ, બેસરકારીકરણેર રમરમા આબહાઓયા સૃષ્ટિ કરે કર્મહીનેર સંખ્યા બાડાચેચ્છ, સાધારણ માનુષેર ઓપર એકટાર પર એકટા પ્રત્યક્ષ ઓ પરોષ્ટ કરેર બોધા ચાંપિયે માનુષેર જીવન જેરબાર કરછે, શરિકી કોનલે ઘરે-બાઈરે શક્ર મોકાબિલા કરતે અટલબિહાલીર ઓષ્ઠગત પ્રાગ- તથન, હંસ ઠિક તથનઇ 'ગુજરાટ-૨૦૦૨'- અબશ્યાં પૂર્વ પરિકળીત એબં આમાદેર દૃષ્ટિકે અન્યદિકે બાહિત કરાર સુચતુર ધૃષ્ટત છાડ્ય આર કિંદુ નય।

આવાર એકટુ પેછનેર દિકે યાઓયા યાક। ગુજરાટેર ગણહત્યાર ઓપર **People's Union for Civil Liberties** તાર માર્ચ-૨૦૦૨ એર રિપોર્ટે તુલે ધરેછે, પાઠકેર મનોયોગ ખુબ પ્રાસાંસ્ક્રિક ભાવેર સેદિકે આકર્ષણ કરા ઉચ્ચિત। 'True Hindu

Patriot' এর নামে ঐ পুস্তিকাতে সমস্ত মুসলিমদের সম্ভাব্য সবরকমভাবে বয়কটের কথা বলা হয়েছে। বয়কটের কয়েকটি পদ্ধতিও উল্লেখিত আছে। কোন কিছু ভাড়া না দেওয়া, তাদের কোন পণ্য বিত্তিনা করতে এবং মুসলিম অভিনেতা ও অভিনেত্রীদের অভিনীত সিনেমা না দেখতে। তারা যদি এগুলি করতে ব্যর্থ হয় তাহলে তাদের হনুমান ও রামের নামে ভয়ও দেখানো হয়েছে। ওঠ! জাগো! হিন্দুহান জিন্দাবাদ। জয় শ্রীরাম ধৰনি নিয়ে এগিয়ে যাও। এর লক্ষ্য হলো হিন্দুদের পীড়ন করে আসছে। তাদের বিক্রে জেগে ওঠার সময় হয়েছে। পরমহংসের নামে সহি করা হয়েছে এই পুস্তিকাটি। রাষ্ট্রীয় স্বয়ং সেবক সংঘের অত্যন্ত গোপনীয় একটি চিঠিঃ ৩৪টি পথনির্দেশ, যেগুলির মধ্য দিয়ে ওদের খত্ম করতে হবে। যেগুলির অন্যতম হলো সমস্ত সংখ্যালঘুদের ক্ষতি করা।/ হতা করা।/ বিচ্ছন্ন করে দেওয়া।। এই পদ্ধতিগুলি এরকম- স্লো পয়জন করে নব গতি শিশুদের মেরে ফেলা এবং একেত্রে হিন্দু ডাতারদের তালিকাভুত্করণের মধ্য দিয়ে। সমস্ত সেকুলার প্রোগ্রাম বয়কট করা। সংখ্যালঘু অধ্যুষিত অঞ্চলে মদ ও ড্রাগ ব্যবহারে উদ্বৃদ্ধ করা। এবং সেসব কার্যপদ্ধতি নাগপুরস্থিত অফিসে জানাতে হবে যাতে প্রয়োজনে তারা ওখান থেকে তথ্যাদি ও অন্যান্য নির্দেশাবলী দিতে পারে।

কমল চিনয় (জওহরলাল নেহে বিবিদ্যালয়ের অধ্যাপক), এম. পি শুক্রা (প্রাঙ্গ ফিলাস সেক্রেটারী), কে এস সুরামনিয়ম (ত্রিপুরা পুলিশের প্রান্তন ডি জি) বেং অচিন ভানাইক (লেখক) - এই চারজনের ত্যু-সংগ্রাহক একটি দল গুজরাট সফর করেছিলেন। এই দলের অন্যতম অচিন ভানাইক এক প্রতিবেদনে উল্লেখ করেন- '.....Conscious use was then made of this incident to inflame communal passions leading to the sustained attacks from February 28 onwards on Muslims, carefully targeted throughout the cities and rural areas of Gujarat. The connecting link was provided by the Visha Hindu Parishad call for a bandh which, in the circumstances, was clearly aimed at promoting communal hatred. Worst of all, this bandh, instead of being opposed and prevented, was actually supported and endorsed by the Gujarat Government. With regard to subsequent violence, the Study clearly concludes that this was a state-wide and state-sponsored programme on a massive scale, which is then rationalised, justified and minimized by the Central Government.'

উপরের উজ্জ্বল লাইনগুলি থেকে আবারও স্পষ্ট হলো যে গুজরাটের নরেন্দ্র মোদী পরিচালিত সরকারের পুরোপুরি মদতেই 'গুজরাট-২০০২'- এর সৃষ্টি। সংস্দীয় গণতন্ত্রের মধ্যে দলীয় স্বার্থে এভাবে প্রশাসনকে ব্যবহারের নির্ভর্জ দৃষ্টান্ত বুঝি বা এই প্রথম।

বিরে ধী দলগুলির একাংশ দলী করছে (মূলত তাদের মধ্যে অন্যতম) মুখ্যমন্ত্রী নরেন্দ্র মোদীর পদত্বাগ। প্র হলো- ব্যক্তি নরেন্দ্র মোদীর পদত্বাগ করা না করার ওপর কি গুজরাটের ঘটনাবলী নির্ভরশীল? নরেন্দ্র মোদীকে 'নন্দ ঘোষ' বানিয়ে এয়াত্রা বৈতরণী পার হওয়ার একটা চেষ্টা হলো হতে পারে, কিন্তু এতে সমস্যার মূল কারণ অন্ধেবগ ও তদনুযায়ী দেশব্যাপী আন্দোলনের কর্মসূচী যদি পিছিয়ে পনে তাহলে বি জে পি-র পোয়া বারো। শুধু তাই নয় ভারতবর্ষে ধর্মের পথ ধরে ফ্যাসিস্ট শক্ত জমি পেয়ে যাবে। সুতরাং বিশেষত বুদ্ধিজীবিদের এবিষয়ে সচেতন থাকতে হবে।

আলকায়দা তথা লাদেনকে একসময়ে নানাভাবে সাহায্য ও ইঙ্গন যুগিয়েছে মার্কিন যুক্তরাষ্ট্র। শুধু তাই নয় দেশে দেশে মৌলিকী শক্তিকে প্রতিক্ষ ও পরোক্ষ মদত দেওয়ার কাহিনীও সর্বজনবিদিত। গুজরাটের ঘটনার পেছনেও মার্কিনী মদতের বিষয়টি একেবারে উড়িয়ে দেওয়া যায় না। তাছাড়া বি জে পির মার্কিন প্রীতি বহুব র প্রমাণিত। গুজরাটের ঘটনায় তাই সাজাজ্যবাদের চূর্ণসূত্র সত্ত সত্ত থাকলে- উদ্বেগ দ্বিগুণ হবে।

বিজ্ঞান ও প্রযুক্তির প্রভৃত অগ্রগতি হলো মানুষের চিন্তা চেতনায় তার প্রভাব তেমন করে আজও পড়েনি। ধর্ম ও ধর্মীয় অনুশাসন- যেগুলি মানুষাত্মার আমল থেকে চলে আসছে- তার প্রভাব শুধুমাত্র অশিক্ষিত মানুষকেই নয় তথাকথিত শিক্ষিত মানুষদেরও আচ্ছন্ন করছে। এই দোষে শুধুমাত্র শিক্ষিত হিন্দুদেরই দুষ্পেল হবে না, মুসলিমান ও খৃষ্টান সম্প্রদায়ও সমান দোষে দৃষ্ট। তথাকথিত শিক্ষিত বহু খৃষ্টান ও মুসলিমদের ধর্মীয় ভাবাবেগে আপ্লুত হতে দেখা যায়। এই একবিশ্ব শতাব্দীর দোরগোড়ায় সম্ভ্রান্ত এক খৃষ্টান মহিলাকে বলতে শোনা যায়-'গীর্জায় এসে থার্থনা করলে মনের সব খালি ধূয়ে মুছে যায়, যখনই আমার জীবনে দুঃখ-ব্যস্তনা আসে আমি গীর্জায় এসে বসে থাকি।'- এও কি এক ধর্মীয় মৌলিক নয়? এই খৃষ্টান মহিলার আবার চিরোধ ও ন্যায়অন্যায়বোধ দেখলে অঞ্চলসংস্কারাচ্ছন্ন বলেই মনে হবে। আসলে প্রাটা হিন্দুমুসলমান বা খৃষ্টান- এভাবে নয়, আমরা সবাই মানুষ, মনুষ্যত্বই আমাদের ধর্ম-এই মানবতাবাদী ভাবনা জাগ্রত্ন হলে সাম্প্রদায়িকতার নথর থেকে মুক্তি অসম্ভব। আর তাই যেখানে যে সম্প্রদায়ের ক্ষমতা বা প্রভাব বেশি থাকবে সে-ই অধিকতর ক্ষমতার অপব্যবহার করবে এবং অর্থনৈতিক ক্ষেত্রে অত্যন্ত জরী আন্দোলন বিপর্যাপ্ত হবে। গুজরাটের ঘটনা থেকেও যদি আমাদের শিক্ষা না হয়- ভাবিকালের কাছে কৈফিয়ৎ দিতেই হবে।

[Zoom In](#) | [Zoom Out](#) | [Close](#) | [Print](#) | [Home](#)